СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 261. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го ЛИСТОПАДА 1951. No. 261. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 8, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

НАСЛІДКИ ВИБОРІВ ЗВ'ЯЗАНІ З МІСЦЕВИМИ СПРАВАМИ

Ню Йорк, 6 листопада.—Пресові агенції зібрали доволі точні інформації про вислід вівтіркових виборів, на підставі яких можна зробити висновок, що жадна з обидвох великих політичних партій не здобула перемоги, яка була б вказівкою на наступний рік. Загалом можна ствердити, що виборча агітація була млява і оберталася довкруги місцевих проблем. Порушене сенатською комісією для прослідження злочинів громадянське сумління перевело чистку в таких містах, де панувала здавна партійна машина, все одно, чи демократична, чи республіканська. Під таким кутом треба глядіти на вислід виборів у Филаделфії, де вибрано посадником демократа Джозефа С. Кларка після 67 років безперервної республіканської влади, якій закидувано корупцію. В Бостоні вибраний посадником республіканець Джан Б. Гайнс проти машини дотеперішнього демократичного верховода і колишнього довгорічного посадника Джеймса М. Корлі. У Ню Йорку головну увагу прикували вибори на голову міської ради, з уваги на недавно відкриті корупційні злочини в поліції й міських урядах з часів посадника Вилйема О'Двайера. Виборці цим разом не пішли ні за демократами, ні за республіканцями, а вибрали незалежного „ліберала", Рудолфа Галлі, який був правним дорадником сенатської комісії Кіфовера. З інших міст і стейтів наспіли подібні вісті про перемогу поодиноких груп, одначе при доповняючих виборах до Конґресу вибрані всі чотири республіканці.

Маруся Бек має вигляди на вибір в Дітройті.

У місті Дітройті йшли вибори без партійної закраски. Посадником вибраний дотеперішній посадник Алберт Е. Кобо, хоч проти нього кандидував Едґар М. Браніґін, кандидат зорганізованого робітництва, поставлений Конґресом Індустріяльних Організацій. Виборців явилося небагато з уваги на сніговію, одначе кандидатка на голову міської ради, українка Маруся Бек дістала в 5000 виборчих оругах 54,052 голосів проти 50,619, які впали на давнішого посадника, Юджіна І. Антверпа.

ТРАГІЧНИЙ ВИПАДОК З УКРАЇНЦЯМИ ПРИ ПРАЦІ

Рочестер, Н. И.. — Дня 26. вересня 1951 втратили життя при роботі на залізничній лінії в Рочестер бл. п. **Роман Кохановнч і Павло Зона.** Гурпа робітників (новоприбулих українців), оглушена шумом пневматичних сверлів, не почула гуку поїзду, що наближався. Крім названих вище двох убитих, жертвою випадку впали ще й інші робітники, легше й важче покалічені. Бл. п. Роман Коханович, 38, студіював право у Львові й Інсбруці, учителював під час війни в Бережанщині. Повоєнні роки перебув в Інсбруці. До Америки прибув в 1949 році. Був активним членом громадських організацій міста Рочестер.

ЧЕВРОНІ В КОРЕЇ ПРОПОНУЮТЬ ПЕРЕМИР'Я ПІД ЧАС ПЕРЕГОВОРІВ

Токіо, 7. листопада. — Комуністичні представники на мирових переговорах в Панмунджом — запропонували вчора цілком припинити воєнні дії на фронті вже тепер, під час переговорів, що мають на меті встановити передумови перемир'я. Аліянтські представники мали відкинути ці пропозиції, вважаючи їх за звичайну комуністичну хитрість та намагання не тільки задержати аліянтів на теперішній лінії фронту, але й здобути відповідний час для безкарної розбудови власних фронтових сил, — щоб могти опісля в кожній хвилині почати новий наступ на Південну Корею. Попереднього дня комуністи відкинули аліянтську пропозицію, щоби відложити на дальший плян кінцеве узгіднення суперечних думок щодо демаркаційної лінії, на якій мало б наступити перемир'я, та перейти до інших справ. Аліянти намагалися вийти в той спосіб з „мертвої точки" на якій зупинились розмови, бо комуністи не відступають від свого домагання, щоби район міста Каесонґ був під їхньою контролею, тоді коли аліянти в жадному разі не можуть на це погодитися із стратегічних міркувань. Вони вважають Каесонґ „воротами Сеулу і залишення його в комуністичних руках було б заохотою до нової комуністичної агресії. Переговори продовжуватимуться.

ЧЕРВОНІ ПРОДОВЖУЮТЬ ОБМЕЖЕНИЙ НАСТУП В КОРЕЇ

Токіо. — Комуністичні війська на західному секторі корейського фронту продовжували вчора вже третій день свій обмежений наступ на аліянтські лінії, без будь-якого замітнішого успіху. Вчора, як і в попередніх двох днях, бої концентрувалися головно в районі між Йонґчон і Каесонґ. Аліянтське командування стверджує, що ворог за дуже незначні здобутки терену заплатив величезними втратами в людях. На східному секторі фронту боєва ініціятива була в аліянтських руках. Дощі і погана погода обмежили до мінімум звичайну акцію аліянтської авіяції проти ворожого запілля. Під час ночі важкі аліянтські бомбардувальники, керуючись радаром, виконали кілька успішних налетів на ворожі воєнні об'єкти.

ЧЕРЧИЛ ПРОПОНУЄ ЗУСТРІЧ ІЗ СТАЛІНОМ

Лондон. — В тому самому часі, коли французький президент Оріол, відкриваючи шосту сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй в Парижі, піддавав думку зустрічі політичних керівників Злучених Держав, Британії, Франції і Совєтського Союзу, британський прем'єр Вінстон Черчил теж зі свого боку пропонував зробити „максимальне зусилля" для злагіднення теперішньої міжнародної кризи, що по його думці можна б досягнути в безпосередніх розмовах західних політичних керівників із Сталіном. Черчіл вважає, що неминучість третьої, світової війни ніколи не повинна бути визнана та що навіть найтрудніші проблеми можна розв'язати при взаємній добрій волі. Відносно внутрішньої політики Британії Черчил рекомендував відповідне вирівняння експорту з імпортом, бо тільки це, на його думку, може врятувати країну від господарського банкротства.

БРИТАНІЯ В ПОТРЕБІ БОРОТИМЕТЬСЯ ЗА СУЕЗ

Лондон. — Консервативний прем'єр Вінстон Черчил заявив вчора в парляменті, що Британія в потребі рішена вжити військову силу для оборони своїх договірних прав в Суезі. Він рівночасно вияснив, що консервативний уряд в цій справі піде по тій самій лінії, яку початково визначив попередній лейбуристський уряд та готов переговорювати з урядом Єгипту справу перевірки договору з 1936-го року, але ніколи не погодиться на однобічне зірвання того договору. Вміжчасі англійське військове командування в Суезі вчора вперше потвердило наявність єгипетської військової акції спротиву в районі Суезу.

ПРЕЗИДЕНТ ОРІОЛ ВІДКРИВ СЕСІЮ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ В ПАРИЖІ

ПРОПОНУЄ НОВУ ЗУСТРІЧ 4-ОХ ВЕЛИКИХ; МЕКСИКАНЕЦЬ ВИБРАНИЙ ГОЛОВОЮ.

Париж, 7. листопада. — Французький президент Вінсент Оріол відкрив тут вчора шосту сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, пропонуючи при цьому нову зустріч між президентом Труманом, прем'єром Черчилем, Сталіном і французьким прем'єром Рене Плевеном під час сесії Генеральної Асамблеї в Парижі та обговорення ними причин теперішньої міжнародної політичної кризи і можливостей її злагіднення. Президент Оріол вважає, що коли б на теперішній сесії зійшлись голови урядів чотирьох великодержав, то вони вже самою своєю зустріччю могли б привернути світові втрачене довір'я та надії на мир. В колах американської, британської і навіть самої французької делеґацій не скривають свого скептицизму відносно цеї несподіваної пропозиції. Після виступу Оріола члени французької делеґації вияснили, що президент Оріол, подібно як і король Англії, не має права робити будь-яких конкретних пропозицій безпосередньо і тому теж заяву Оріола належить вважати не за пропозицію, тільки „вислів надії". В цілій промові Оріола переважали нотки песимізму. Натомість деякий оптимізм пробивався з тверджень другого промовця при відкритті сесії, дотеперішнього голови Генеральної Асамблеї, іранського представника Ентезама, що добачує деяке поліпшення світових відносин в порівнянні з попереднім роком, покликуючись на мирові зусилля в Кореї. Вчорашні промови вважається тільки формальностями. Справжні дебати мають початися в четвер і їх започаткує, правдоподібно, державний секретар Дін Ачесон в імені Злучених Держав. На вчорашній сесії полагоджено конкретно тільки одну справу — вибір нового голови Генеральної Асамблеї. Було три південно-американських кандидатів і з них найбільше голосів дістав мексиканський представник Падільє Нерво, — що репрезентував свою країну в Об'єднаних Націях від початку їх створення. Голосування було таємне, але вважається, що Нерво мав піддержку так західних, як і східних країн. — Після вибору новий голова виголосив промову, висловлюючи свою надію на можливість замирення в Кореї і в світі.

ВІДКРИТО ШОСТУ СЕСІЮ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОН. На фото: французький президент Вінсент Оріол (внизу) виголошує інавґураційну промову. За ним сидять: генеральний секретар ОН Тріґве Лі (зліва) та дотеперішній голова Асамблеї, іранський представник Ентезам.

„АСАМБЛЕЯ ПОРАД І ПЕРЕГОВОРІВ"

Париж. — Новообраний голова Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, мексиканський представник Падільйа Нерво, назвав її „Асамблеєю порад і переговорів". Попередню Асамблею її голова, іранський представник Ентезам, був назвав „Асамблеєю колективної безпеки". Відкриття шостої сесії Генеральної Асамблеї в Парижі відбулося в дещо відмінних обставинах, ніж це було попереднього року у Флошінґ Медов в Ню Йорку, де воно мало більш діловий і досить „холодний" характер, тоді як в Парижі воно мало більш святочний характер, що його ще збільшувала музика, передавана через гучномовці. Більшу частину внутрішньої обстановки для самих нарад і їх технічного полегшення перевезено до Парижу з Ню Йорку.

АЙЗЕНГАВЕР ОБІЦЯВ СКЛАСТИ ЗАЯВУ ПРО КАНДИДАТУРУ В 1952 Р.

Вашингтон. — Ген. Айзенгавер, закінчивши конференції в Білім Домі і в Пентагоні, від'їхав літаком до Европи у вівторок. Перед виїздом він натякнув, що предметом розмов було приспішення плянів длявисилки зброї з Америки до Европи, щоб допомогти европейським країнам озброїтися без вичерпування европейських фінансових ресурсів. Він сказав, що вільний світ мусить перевести сильно-діючі переміни в способі життя для осягнення збірної безпеки. Перед прощанням і під час пресової конференції генерал визнав, що він розмовляв телефоном з своїм найбільшим політичним прихильником сен. Джеймсом Долфом і заявив, що в наступному році він не буде перешкоджати у змаганнях його приятелів діяти в його справі. Сам він обіцяв сказати своє слово, „коли прийде час".

ВЕЛИКІ СНІГИ ВПАЛИ В СЕРЕДНЬОМУ ЗАХОДІ

„Асошіейтед Пресс" сповіщає про сніговії в стейтах Середнього Заходу, які не тільки наробили шкоди, але й припинили значно темп життя. Найдошкульніщий сніг упав в місті й околиці Ст. Луї, бо глибиною двох стіп, отже найважчий за 39 років. Автобуси й авта подекуди зупинились, а залізничні потяги в Мизурі й Ілиной приїжджають з великим спізненням. Позамикані школи, застановлений бизнес у значних смугах середньо-західних стейтів. Занотовано ще п'ять випадків смерти в наслідок холоду, досі усіх 114 від минулої суботи. У північній частині стейту Ню Йорк запанували великі морози.

СТРАЙК ЗАЛІЗНИЧНИКІВ ВІДКЛАДЕНИЙ НА 60 ДНІВ

Вашингтон. — Заповіджений несподівано на четвер страйк палячів і машиністів на чотирьох головних залізничих шляхах припинений в наслідок енергійного діяння президента Трумана, який покликався на стан краєвої необхідности, спонукав юнію відкласти страйк на 60 днів, щоб у міжчасі можна було наладнати спір шляхом посередництва. Закон передбачує 60 днів „охолоджуючого часу", якщо президент проголосить стан необхідности. На ділі тепер не було потреби проголошувати такого стану, бо залізниці від 1950 р. перебувають під управою армії, отже страйк, викликаний серед таких відносин був би незаконний.

Страйк докових робітників ще не закінчений.

З уваги, що страйк прибережних робітників ще не закінчився, а страйкуючі робітники поволі повертаються до праці, багато корабельних підприємств вирішили повернути свої кораблі до інших пристаней, виминаючи Ню Йорк. Тимчасом уже другий день стейтова комісія посередництва переводить переслухання прихильників і протківників страйку.

В АМЕРИЦІ

● **Помер Дмитро Порада,** перший предсідник У.Н.Помочі з Питсбурґу, 26. жовтня 1951 р. Він прожив 73 роки життя. Перед першою світовою війною належав до найрухливіших громадян в околиці Питсбурґу, проживаючи в МекКіз Ракс.

● **Перших 600 воячок—„ВАК" виїхало до Кореї** для служби в базі постачання американської армії в Пусан. Команда армії рекрутує дальших 4,000 вакс для військової служби на Тихому океані.

● **Ярослав Ковалінка, машиніст чеського залізничого потягу,** що вивіз людей на волю 11. вересня, приїде до Злучених Держав в День Подяки. Його спроваджує підприємство малих забавових залізничних потягів, Лайонел Корпорейшен.

● **Скидання атомових родів зброї в Корейській війні** домагається ще тепер сен. Едвин Джансон, демократ зі стейту Колорадо. Він член спільної конґресової комісії атомової енерґії.

● **На команданта морської піхоти** призначено ген. Семюела Шепгерда, дотеперішнього начальника такого корпусу на Пацифіку. Теперішній командувач, ген. Клифтон Кейтс, покінчив свою каденцію.

ПРОФ. ЛЕМКІН ВІДКЛАВ ВИЇЗД ДО ПАРИЖУ ЩОБ ВИСТУПИТИ НА УКРАЇНСЬКІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ

Ню Йорк. — Д-р Р. Лемкін, професор міжнародного права на Єйльському університеті та автор тексту міжнародної конвенції проти народовбивства, рішив вчора відложити свій виїзд на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй в Парижі, щоб могти виступити на українській маніфестації в Мангеттен Сентер в Ню Йорку в найближчу неділю. В своєму виступі проф. Лемкін говоритиме про злочини народовбивства, поповнені Москвою над українським народом та з'ясує необхідність масової піддержки і домагань міжнародної акції проти тих злочинів. На цій же маніфестації, крім проф. Лемкіна, виступлять проф. Мозлі з Колумбійського університету, голова Республіканської партії Ґай Ґабріелсон з Вашинґтону, член урядової Комісії для ДП Едвард О' Коннор, голова Конґресового Комітету проф. Лев Добрянський з Джорджтавнського університету та ряд інших визначних представників. Маніфестацією проводитиме голова Маніфестаційного Комітету Д. Галичин. Крім промовців виступить теж чоловічий хор „Думка". В маніфестації заповідається небувала досі масова участь українців Ню Йорку та метропольної округи У висліді маніфестації будуть ухвалені відповідні резолюції та переслані урядові у Вашинґтоні і Об'єднаним Націям в Парижі. Маніфестація почнеться в год. 2-ій пополудні в Мангеттен Сентер при 311 Вест 34-та вулиця.

● **Австрійський уряд** зголосив совєтським окупаційним властям протест проти зарештування совєтським вояком одного члена австрійського парляменту.

К.І.О. ДОВІДУЄТЬСЯ, ЩО РОСІЯ ПІДКОПУЄ ЕКОНОМІЧНІ СИЛИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Ню Йорк, 6 листопада. — Конвенція Конґресу Індустріяльних Організацій довідалася, що американський уряд не вірить в пляни Росії піти війною проти Америки під теперішню пору, за те вона намагається Корейською війною та іншими заходами „захитати рівновагу американського господарства". Волтер Рутер, голова автомобілевої юнії, сказав 800 конвенційним делеґатам, що така оцінка наставлення Росії походить „з Білого Дому" і вона була подана до відома його й предсідника К.І.О., Филипа Морея, одначе Рутер відмовився сказати, чи це говорив самий президент, чи хто інший на конференції у Білому Домі. Цю оцінку подав Рутер до відома конвенції під час дискусії над резолюцією в справі мобілізації. При цій нагоді Рутер виявив, що в самому Дітройті тепер 126,000 безробітних осіб, а це витрата 136,000,000 годин праці, які можна використати для продукції.

ЧАЙКОВСЬКОГО „МАЗЕПА" В УКРАЇНСЬКІЙ ПОСТАНОВЦІ НА СЦЕНІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Минулого вівтірка Український Театр Опери і Балету під загальною дирекцією Дмитра Чутра виставив на сцені Карнеґі Гол оперу Чайковського „Мазепа". Диригував М. Фивейський. В головних ролях виступили: Лев Рейнарович (Мазепа), Микола Чалий (Кочубей), Тамара Берінґ (Кочубеїха), Інґа Лавре (Мотря), Іван Гош (Андрій), Іван Самокішин (Орлик) та інші. Хором диригував Ю. Оранський, а балетом керував Дмитро Чутро. Костюми Ф. Бражника. Не зважаючи на те, що опера була виставлена перед робочим днем, вона стягнула понад півтори тисячі переважно української публіки. — Оба великі місцеві щоденники, Ню Йорк Таймс і Н. И. Гералд Трібюн подали довші рецензії, висловлюючись з признанням про зусилля Театру і артистів. Н. И. Таймс на закінчення від себе додав: „Опера, базована на „Полтаві" Пушкіна, була передана — згідно з програмою — в українській мові. Тому ця подія відноситься до зусиль українських націоналістів звільнити свою країну від панування Москви; опера була правдоподібно виставлена з метою підкреслення моралі для сьогодні." — Опера була передавана „Голосом Америки" в Україну.

АЛІЯНТИ ПРИСПІШУЮТЬ ВКЛЮЧЕННЯ НІМЕЧЧИНИ ДО ЗАХОДУ

Бонн, Німеччина. — В останньому тут помітний поспіх західних аліянтів в заходах для включення Західної Німеччини в зв'язану з Атлантійським Пактом західну оборонну систему. Цих заходів не тільки не зупинять, але ще тільки приспішать намагання об'єднати східну і західну частини країни в одну цілість. Згідно з інформаціями, аліянти передбачують можливість, що Совєти могли б евентуально погодитися навіть на західні пропозиції щодо провірки Об'єднаними Націями можливостей вільного голосування в Німеччині, щоб тільки припинити втягнення Західної Німеччини до Атлантійського Пакту. Тому аліянти намагаються приспішити кінцеве оформлення суверенности Західно-Німецької Республіки, щоб поставити Совєтів перед доконаний факт та евентуально здобути для Заходу цілу Німеччину.

БЕРІЯ ПРИГАДУЄ „КАПІТАЛІСТИЧНЕ ОТОЧЕННЯ"

Москва. Сталінський кат народів Совєтського Союзу, Лаврентій Берія, був головним промовцем на традиційному зібранні в Большому Театрі з нагоди Жовтневої Революції та пригадувава потребу дальшої воєнної підготовки Совєтського Союзу, виправдуючи її „капіталістичним оточенням". Берія в 1946 році був формально звільнений з посту міністра внутрішніх справ і шефа МВД, його вважається фактичним керівником цілої терористичної системи совєтської диктатури, шефом внутрішнього і закордонного шпигунства та всіх найчорніших справ Совєтського Союзу. В своїй промові він хвалився „величезними досягненнями" Совєтського Союзу в господарській, оборонній та інших ділянках. Берія повторював вже від давна відомі і постійно повторювані фрази про „непереможність" совєтської армії та її готовість завдати ворогові „рішальний удар на його ж території". В зібранні взяли участь найвищі совєтські достойники, включно з 10 членами Політбюра, але між ними цим разом не було Сталіна.

В СВІТІ

● **За прикладом арабів в Суезі,** в Еспанії тепер відзиваються голоси, щоб почати облогу Гібральтару та перервати постачання харчів цій британській фортеці і відкликати з неї еспанських робітників.

● **В єгипетській пресі** знову появилися вістки, що в найближчому часі мав би бути підписаний єгипетсько-совєтський договір приязні та що Єгипет тоді голосуватиме за прийняттям комуністичного Китаю до ОН.

● **Після недавної комуністичної** демонстрації в користь Єгипту, тепер подібну демонстрацію влаштували теж іранські націоналісти в Тегерані, піддержуючи „героїчну єгипетську націю" в її конфлікті з Британією в справі Суезу.

● **Під час панахиди** за душу маршала Петена в Парижі дійшло до комуністичних заворушень, в яких мусіла інтервенювати поліція. Комуністи протестували проти панахиди, хоча вона відправлялася не для звеличання Петена, тільки за прощення йому його гріхів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exxcept Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Enterea as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday'sissue (the Ukrainian Weakly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КОНВЕНЦІЯ КІО

Друга по Американській Федерації Праці (АФП) найбільша робітнича організація, Конґрес Індустріяльних Організацій (КІО), відбуває в Ню Йорку свою 13-річну конвенцію, наради якої заслуговують на пильну увагу.

Організація ця тепер не підлягає комуністичним впливам, як це було в недавньому минулому. Вона вкінці зірвала також з цією міжнародною робітничою установою, яка була контрольована Москвою. Отже зайшли вже радикальні зміни в КІО. Це пізнати також і з тих слів, які виголосив на цьогорічній конвенції Филип Морей, президент цієї юнії. Він заявив, що „Юнія уже не є понад усе", як це було в звичаю голосити. Її місце в такому порядку: „Бог, батьківщина, родина, юнія". Морей зазначив, що „батьківщина мусить завжди займати перше місце перед нашими себелюбними, особистими інтересами" та що „кожний нечесний поступок чи брак етики в робітничому русі позбавляє робітництво його права на чесний, порядний, демократичний трейд-юніонізм."

Хто хоч трохи знає минулу історію КІО, той щойно зрозуміє вагу тих думок, сказаних на конвенції, як і вагу заповідженої Мореєм дальшої боротьби з „рекетірами" та „кримінальними елементами" в цій організації, що були довгий час пострахом для вільного робітництва, зорганізованого в цій юнії. Якраз на таких елементах спиралася уся сила комуністів, супроти якої Морей був часто цілковито безрадний. Це було дивоглядне явище, бож загально відомо, що сам Морей практикуючий католик, далекий у своїх поняттях від того, що діялося довгі роки під натиском комуністів в організації, яку він очолював.

Але на щастя ці речі можна вже зарахувати до минулого. Зате виринають інші проблеми і тут знову не все гаразд., як міряти це тими високими засадами, про які згадував Морей.

Президент Труман, що промовляв недавно до робітництва, зорганізованого в АФП, надіслав на конвенцію КІО привітне письмо. В ньому обговорив він чергові завдання, перед якими стоїть ця країна і вільний світ, підкреслюючи, що тих завдань, які змагають до миру і поступу, не можна буде виконати, якщо не буде повної підтримки з боку робітництва. Президент зазначив, що на перешкоді виконанню тих завдань стоїть Кремль із своїми аґентами, але також перешкоджають багатії, що дбають тільки про свої „себелюбні інтереси". Президент закликав робітництво пам'ятати, що Америка вив'яжеться із своїх завдань у цей дійсно „вирішальний момент" тільки тоді, коли усе суспільство виявить максимум патріотизму, посвяти і відповідальности, а зокрема робітництво.

Те, на що президент Труман тільки натякав, вияснив докладно делеґатам конвенції КІО М. В. Ді Сал, Директор Стабілізації Цін. А говорив він робітникам про небезпеку інфляції і потребу контролі заробітних платень. Одначе його арґументи не знайшли найменшого відгомону. Не взято під розвагу навіть того, що справедливість вимагає, щоб підвишка платень не була привілеєм одної сильної юнії, а тільки загальною. Відкинула конвенція також звернення Американської Федерації Праці до злуки з Конґресом Індустріяльних Організацій в одну, об'єднану і сильну робітничу організацію. Це не взято навіть під дискусію.

З цього можна зробити хіба такий висновок, що в КІО їде до ліпшого, але ще далеко до того, щоб верхівка цієї організації відчувала вповні ту відповідальність, яка спадає сьогодні на робітництво вільних країн, а зокрема Америки.

ПЛЯН АЧЕСОНА

В Парижі почалася шоста з черги звичайна сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. Вже напередодні відкриття з поінформованих джерел заповіджено, що на цій сесії Злучені Держави задумують перебрати ініціятиву в мирних зусиллях та запропонувати новий плян міжнародної політики, головні напрямні якої з'ясує президент Труман. Державний секретар Ачесон, базуючись на думках президента Трумана, запропонує Генеральній Асамблеї точний плян відбудови і збереження миру в світі, що правдоподібно увійде в історію, як „плян Ачесона", подібно, як це було з „пляном Маршала", „пляном Шумана" та іншими.

В чому мала б заключатися головна суть „пляну Ачесона"? З дотеперішніх інформацій виходить, що пляном Ачесона Злучені Держави задумують не тільки зашахувати Совєтський Союз пропаґандивно в міжнародній політиці, але й створити конкретні передумови для „такого або іншого" замирення світу і поставити Кремль перед ділемою, від рішення в якій не можна відхилитись.

Головний пункт в пляні Ачесона становитиме контроля зброєнь. Америка запропонує, щоби Генеральна Асамблея зобов'язала кожну націю дати точний звіт зі стану її теперішнього озброєння, включно з атомовою бомбою. Рівночасно має бути створена окрема міжнародна комісія, яка мала б право перевірювати правдивість і точність таких звідомлень. Британія і Франція підтримують цей американський плян і з ним, по всіх правдоподібностях, погодяться — якщо не всі, то велика більшість вільних країн.

Але з цим цілком певно не погодиться Совєтський Союз. Це бо означало б відкриття для чужого ока залізну заслону і показати все те, що за нею діється, отже показати не тільки совєтську кузню аґресивної зброї, але й совєтську тюрму народів, з усіми її народовбивчими експериментами.

Америка ані жадна інша західня країна вже не така наївна, щоб повірила в можливість здійснення такого пляну у відношенні до Совєтського Союзу. Тому теж плян Ачесона передбачує дальший конкретний засіб проти совєтської аґресії. Відмовляючись від участи в контролі зброєнь, Совєтський Союз дасть незбитий доказ, що він приготовляється до війни та перебере моральну відповідальність за її евентуальний вибух.

Америка та інші вільні країни, в такому випадку, мусять рахуватися з новою совєтською аґресією. Міжнародна акція проти аґресії залежна від Ради Безпеки, в якій Совєтський Союз має право спротиву, отже може з успіхом паралізувати всі міжнародні заходи. Тому плян Ачесона передбачує вихід з такого зачарованого кола і пропонує Генеральній Асамблеї, щоб на випадок аґресії вона сама рекомендувала одній чи більше країнам вжити зброю проти аґресії. Це з черги давало б нападеним націям моральне не тільки право, але й обов'язок взяти за зброю. Реґіональні договори взаємної оборони в роді Північно-Атлантійського Пакту дають з черги запоруку, що така оборона буде успішна.

З цього виходить, що конкретною метою пляну Ачесона є насамперед поробити всі можливі заходи, щоб виключити війну і в цих заходах передбачується дві можливості: 1. Співпраця всіх, включно з Совєтським Союзом, щоб до війни не допустити; 2. Якщо Москва відмовиться від такої співпраці, оточити її своєрідним моральним і військовим санітарним кордоном та виразною перевагою в кожному відношенні відібрати їх охоту до аґресії та поробити всі реальні заходи на те, щоб аґресію відбити, якщо б вона таки наступила.

Під знаком цього пляну Ачесона й проходитимуть теперішні наради Генеральної Асамблеї в Парижі.

Микола Очерет

„НАРОДИ РОСІЇ"

Коли під час обідньої перерви я прочитав у місцевому часописі про утворення „Американського Комітету Визволення Народів Росії", то звернувсь до боса, що сидів поруч мене, попрохав його роз'яснити мені це повідомлення. „Політика — це не бизнес, — промовив бос. Мій бизнес — такси. Але дайте мені часопис". Він уважно прочитав повідомлення, відклав часопис на бік і, вдаривши мене по плечу, промовив: „Не журись, Миколо, все буде окей! Ти ще не знаєш нас, американців! Бачиш написано: „Американський комітет", а раз ми вже взялись за цю справу, будь певний, що всі народи Росії таки будуть вільні. О, ми знаємо ціну волі і кожному народові допоможемо її здобути. Будь певний, що Україна теж буде вільна і ні від кого незалежна, як ти про це мрієш, а що це буде так, ось тобі моя рука;" Я міцно потиснув протягнуту босом руку і щиро йому подякував за роз'яснення. Мені здавалось, що його словами говорив до мене американський народ, цей практичний реаліст.

Та минуло кільки часу і в російському часописові я прочитав про створення: „Совєта Освобождєнія Народов Росії", який зформований за ініціятивою „Американського Комітету", що давав новій організації матеріяльну базу. Я захопив часопив і пішов до сусіда, старого російського еміґранта, за роз'ясненням. Він прочитав повідомлення й промовив: „Що ж тут роз'яснювати? Надруковано ж: „Совєт Освобождєнія Народов Росії" і все ясно!" — „То вам, а мені не зовсім, бо ж самої то Росії нема, — яка ж може бути розмова про народи Росії?" — „Єх ви, малороси... вибачте, українци! Росії нема, єсть СССР; народов Росії нема, єсть народи СССР, — а ето же всьо равно!" Тут мій сусід витягає „Декларацію Американського Комітету боротьби за свободу народів СССР", що видрукувана у „Голосові Народа" ч. 8 і ми разом підрахували, що там „народи Росії" вжито десять разів, „народи СССР" — п'ять разів і „національності Росії" — один раз на визначення того самого поняття. „Тепер ви самі пересвідчились, що „народи Росії" і „народи СССР" — ето же всьо равно. Тому всі оті грузини, білоруси, естонці, поляки, латиші і всі „99 язиков покорьонних" Російською Імперією, всьо ето народи Росії. Після другої світової війни всі оті румуни, мадяри, болгари, словаки, чехи, албанці, даже частина австрійців і німців стали тоже народами Росії. Ваша ж Україна — міт, а малороси були, є і будуть народами Росії: І так вам „разясніт всякій істінноруский человєк". Я подякував за роз'яснення, але згадав пояснення мого боса і справа стала ще більш темною. Увечорі, на курсах англійської мови, я запитав свого сусіду, старого українського еміґранта, про те ж саме і почув таке роз'яснення: „Самі ж читаєте: „Совєт Освобождєнія Народов Росії" — значить справа йде про Російську Соціялістичну Федеративну Совєтську Республіку, себто про РСФСР. Ви ж знаєте, що в її склад входять нароки. росіяни, башкіри, татари, буряти, якути, чуваші, удмурти, монголи, комі, мордвини, марі, балкарці, карачаївці, кабардинці, інгуші, хакаси, чеченці, ойроти, агидейці, черкеси, калмики, дагестанці, кудри та багато інших. Деякі з них уже росіянами, правда, знищені, але справа тут іде саме про них. Союзні республіки, як Грузія, Україна, Білорусь та інші навіть за сталінською конституцією є республіками окремих не-російських народів; який же „Американський Комітет" намагатиметься повернути колесо історії назад?

Тому той „Совєт Освобождєнія Народов Росії" нас зовсім не стосується і мова йде про звільнення народів РСФСР". Саме в цей час з сусідньої порти встав і підійшов до нас курсант, що уважно слухав нашу розмову. „Вибачте, що я втручаюся у Вашу розмову, але те роз'яснення, яке чув я, не відповідає дійсному стану речей. Ви же розумієте — ето Совєти, а я сам приїхав звідтіль. До 1946 року я жив там, а, коли виїздили польські жиди, то разом з ними виїхав і я, жид з України. Тож з совєтської „точкі зрєнія" СССР є держава, що має охопити весь світ, а СССР ето же таже самая Росія. А потому Калінінград тоже рускій город, а Китай — ето же руская земля. Я скажу більш: Берлін — тоже рускій город, а З'єднані Держави Америки — ето вєдь тоже руская земля. Да, да! Так є з „совєтської точкі зрєнія". Але в історії не було досі випадку щоб найсильніший диктатор-терорист заволодів би усім світом, хоч дехто й прагнув цього. Тому нема поважних підстав гадати, що це пощастить зробити Сталінові чи його кремлівському заступникові. Навіть ми, що 3,000 років тому загубили свою Державу, маємо сьогодні свою вільну, незалежну Республіку, яка створена без „Совєта Освобождєнія". Тому можу вас запевнити, що Україна таки буде вільна і самостійна чи хоче того Сталін чи ні і свою волю вона здобуде не через „Совєт Освобождєнія Народов Росії", але через допомогу народів вільного світу, як це було з нами".

Тут увійшов до авдиторії учитель і розпочалася лекція англійської мови. Але від усіх роз'яснень справа з „народами Росії" стала для мене ще темнішою і, вертаючись з курсів додому, я зайшов до свого приятеля лікаря-українця, який не був ніколи політиком, але мав ясний погляд на реальний стан речей і завжди правильно визначав дійсне становище. Вислухавши мене, він усміхнувся і промовив: „на мою думку, американці, що згуртовані в „Американському Комітеті Визволення Народів Росії" все ще живуть традиціями американської політики минулого століття, а російська еміґрація всіма силами підтримує ці традиції, тому й фіґурує термін: „народи Росії". Але це робота на холостий ход, бо президент ЗДА, що в його руки американський народ поклав свою долю, живе сьогоднішнім і завтрішним днем, а вчорашній залишає історії. Тому сьогодні американська закордонна політика має зовсім інші завдання, що їх зформулював у своїй промові міністр Ачесон. „Ми мусимо припинити рішучо і раз назавжди політику захоплення і включення до себе різних народів, яку веде Росія за традицією ось вже 500 років. Сьогодні Росія додала до своєї мілітарної потуги ще нову зброю комуністичної конспірації, перевороту, психічного ведення війни і посередньої аґресії".

А ось що пише про це „Ню Йорк Таймс": „Це історія завоювання, яку Совєти свідомо намагаються продовжувати, підкреслюючи, що в той час, коли всі народи совєтської імперії є рівні, великоруси з Москви є призначені володіти світом. Розглядаючи справу в світлі історії, треба відзначити особливу нереальність американської політики, яка після першої світової війни всіма способами противилась будь-якому „розчленуванню" Росії, навіть у випадках поневолених націй, які боролись за своє визволення. Більш того, ця політика полегшувала за часів другої світової війни дальший розріст цієї імперії в ім'я мілітарної доцільности і задля зусилля наситити російський імперялізм. Заяви міністра Ачесона доводять, що на зміну цій політиці прийшов новий реалізм . . ."

В другому числі цього ж часопису, де розглядається справа українського націоналізму, читаємо: „Доки на терені теперішнього Совєтського Союзу не буде встановлена демократична влада і кожен з народів на цьому просторі не буде в стані сам вирішувати свою долю, там не буде розв'язана проблема націоналізму і вільна співпраця не прийде на місце теперішнього гноблення".

Тому, мій друже, хай вас не турбує нарочите змішування понять — це старий російський засіб. Пригадайте: мир, демократія, воля, народні республіки і інші відомі поняття якого значення набрали в устах росіян — Вишинського, Панюшкіна та інших представників СССР. Теж саме було і в Росії. Чи ж Київ не „мать городов рускіх", а наш князь Володимир Великий не „Владімір красноє солнишко"? Чи ж не нашому Великому Гетьманові проголосили „анафему", а українських націоналістів визначили „мазепинцями", перехрестивши решту в малоросів?

Так було у росіян завжди, а російська еміґрація, вихована на таких методах політики, щиро вірить, що вона робить велике й правдиве діло, а в дійсності копає могилу своєму ж народові. Але, на наше щастя історія поклала долю вільного світу в руки народу, що закоханий у волю, і президент цього народу на весь світ проголосив Атлантійську Хартію, тому віримо, що воля всім пригнобленим народам, а разом з тим і нашій Батьківщині, таки буде повернута. Це реальне життя і мова може бути лише про „народи СССР", а „народи Росії" вже належать історії, як історії належить Австро-Угорське королівство чи Германська Імперія".

Лише тепер питання про „народи Росії" для мене стало ясним і остаточно вирішеним.

Ще про зміст „Тижневика"

Чи можна обмежити зміст „Тижневика" тільки літературно-художнім та українознавчим матеріялом? — На це може бути тільки неґативна відповідь. Поруч з відділом „По Україні" треба, на мою думку, запровадити відділ „По Америці", де читач міг би ознайомитися з славними пам'ятками американської природи і побачити відповідні до цього розділу цікаві ілюстрації, де читач міг би знайти корисні й потрібні для себе відомості про видатні історичні події і про видатних історичних діячів ЗДА.

Культурні здобутки американців, література, мистецтво, наука ЗДА — все це в популярній формі повинно знайти свій відбиток в „Тижневикові". Та й цим не можна обмежувати його зміст. Сучасні наукові відкриття в усіх ділянках: в техніці, в медицині, в фізиці, хемії тощо, треба в легкій цікавій формі подавати для читача, який безперечно цікавиться і новими способами лікування рака, туберкульози та інших хвороб, який цікавиться в нашу „атомову" добу найновішими досягненнями в ділянці атомової енергії і її використання не тільки на війні, а й у нашому мирному щоденному побуті. Науково-популярні статті з усіх ділянок знання — це міг би бути один із найцікавіших відділів майбутнього щотижневого журналу. Ще на одну ділянку треба, на нашу думку, особливу звернути увагу — треба б для молоді давати різні завдання для розумової гімнастики: шахові задачі, ребуси, „хрестиківки, кросворди та інші цікаві й дотепні розумні розваги. За розв'язання окремих задач варто встановлювати премії.

Щоб здійснити таку широку і різноманітну програму „Тижневика", бажано було б, щоб редакція притягла до співробітництва не тільки письменників, поетів, критиків, мистців, а й широкі кола фахівців з різних ділянок науки й техніки. Всі об'єктивні передумови для регулярного виходу в світ такого потрібного, корисного і цікавого журналу є. Залишається тепер тільки слово за читачам. На жаль, замало ще тих передплатників, що відгукнулися на заклик „Свободи", дуже мало, щоб можна було розпочати видання „Тижневика". І тому це видання стоїть під загрозою. Якщо не буде 5000 передплатників, „Тижневик" не зможе вийти в світ. Тому всі, кому дорога справа видання „Тижневика", повинні поспішити з замовленнями!

Треба сподіватися, що всі наші громадяни, усвідомлюючи велику вагу і значення такого видання, стануть передплатниками „Тижневика" і негайно пришлють до „Свободи" свої замовлення.

П. В.

ІДЕОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ ПИСЬМЕННИКІВ

В Харкові відбулися збори письменників з доповіддю Петра Панча про підсумки 6-го пленуму спілки письменників у Києві. П. Панч, набравшись у Києві досвіду в критикуванні товаришів, показав на помилки харків'ян, Г. Брежньова, М. Дашкієва, М. Романівської, І. Муратова, І. Виграна та К. Гордієнка. Збори постановили поробити заходи „спрямовані на те, щоб посилити ідеологічне виховання письменницьких кадрів, тримати постійний зв'язок з робітниками і колгоспниками".

САМОВОЛЯ

У Дніпропетровському в театрі ім. Горького ставили п'єсу „Фортеця на Волзі". Режисер Хирєв самовільно викинув з п'єси кілька центральних сцен і тим, по думці місцевих кореспондентів, „послабив ідейний зміст спектаклю". Загалом, на сцені театру грають такі п'єси, як „Біла ворона" та інші, „не менше порочні та халтурні".

Кореспонденти з а я вляють, що подібно „безконтрольно й самовільно" працюють майже усі культурні та освітні інституції міста. Вони б'ють на сполох: „Д н і п р о п е т р о в с ь к и й міськком партії занедбав ідеологічну роботу серед інтеліґенції . . ."

Володимир Савченко.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ НА ЕМІҐРАЦІЇ

(Присвячую св. пам'яті генерала В. Петрова).

4)

Поховано генштабу полковника Отмарштайна на православному цвинтарі (існує від царських часів у м. Каліші). На цих похоронах гарну промову виголосив начальник генерального штабу генерал-хорунжий Петрів.

На тім сумнім обряді були приявні майже всі вояки обох таборів. Приїхала й дружина покійного. Засмучену дружину полковника Отмарштайна тримав під руку полковник Коновалець, що також відкілясь приїхав. Тоді я бачив його в останній раз.

В 1922 р. на конференції в Ґенуї була визнана офіційно Антантою большевицька влада в червоній Російській імперії. Стало ясно, що в близькому майбутньому не буде ґрунту до великих подій в Европі. Не можна було сподіватися війни, в якій би взяла участь Армія УНР по боці тих, що виступлять проти червоної Москви та що визнають суверенну Українську Державу.

Отож студіююча молодь-вояки почали втікати з таборів до Чехії, щоб там закінчити свою освіту. А далі взагалі вояки поступово почали шукати собі праці і в той чи інший спосіб залишати табори.

Десь восени 1922 р. відійшов із становища начальника генерального штабу й генерал Петрів. За ним залишили калішський табір: заступник генерального штабу генерал Янушевський, генерал Сіґарів, а згодом виїхав і я на працю. Обов'язки начальника генерального штабу перебрав генштабу генерал-хорунжий Кущ. Фактично з кінцем 1922 р. генерального штабу майже не існувало. Повиїздили на працю не тільки генштабу старшини, але й взагалі прикомандировані до штабу старшини й урядовці.

Нарешті в 1923 р. генерал Петрів взагалі виїхав з Польщі до Чехії. Згодом переїхав на Закарпаття. Там замешкав у Хусті, де викладав руханку в українській гімназії. Тут захопили його визвольні змагання закарпатських українців.

Коли ж Закарпатській Україні загрожувала небезпека від мадярів, то генерал Петрів негайно зголосив свої послуги боронити її. Але, на жаль, і з чуток і з преси знаємо, що уряд Закарпатської України не скористав із пропозиції генерала Петрова. А шкода. Треба сказати, що генерал Петрів ще перед першою світовою війною працював в штабі Київської Воєнної Округи. Отож Карпати знав він знаменито і ось чому. Після конфлікту з приводу Боснії і Герцоговини в 1908 р. Росія ввесь час підготовлялася до великої війни. А це головним чином лежало на обов'язку штабів, особливо тих, що межували з територією правдоподібного майбутнього ворога. Звичайно, в першу чергу це торкалося штабу Київської Воєнної Округи, де й працював ген. Петрів.

Останній раз бачив я генерала Петрова в м. Реґенсбурзі (Баварія), як не помиляюся, в літі 1948 р. Тоді він ще добре виглядав і був такий же рухливий. Ніяк не сподівався, що його так скоро не стане. Ще в Реґенсбурзі оповідали мені, що в його смерті винна почасти тодішня таборова управа в Авґсбурзі, що, м'яко висловлюючися, недбало поставилася до такого видатного і заслуженого генерала, воєнного міністра в кінці 1919 р. і начальника генерального штабу 1921-1922 рр. А вліті цього року майор Черкасевич прочитав реферат присвячений світлій пам'яті генерала Всеволода Петрова, з якого я виніс враження, що чутки, які кружляли в Реґенсбурзі про смерть генерала, були дійсністю. А треба сказати, що прелеґент перебував у Авґсбурському таборі і був свідком усіх митарств, за якими швидко наступила його смерть.

Нема гірше, як до влади доберуться непокликані люди та ще з манією величности й нахабством починати українську історію від себе.

На закінчення моєї статті наведу одну риску генерала Петрова, яка свідчить, якої лицарської вдачі була ця людина. Отож, коли довідалися деякі люди, що високо цінили генерала, як людину й патріота, про негідне поступовання з ним таборової авґсбурської управи і які мали зв'язки в „ІРО", то сказали генералові, що підуть до „ІРО" й будуть вживати належних заходів. Але генерал гостро запротестував: „Я не хочу, щоб в українські справи вмішувалися чужинці. А тому забороняю вам це робити!"

Оглядаючися назад на працю нашого генерального штабу на еміґрації, справедливість вимагає ствердити, що за короткий час свого існування, бо всього майже два роки, він виявив максимум енерґії і праця його була продуктивна, без огляду на тодішні фатальні умовини його існування. Шкода, коли б результати його роботи пропали, бо неодно могло б бути використано в часи нового змагу за визволення України з московських кривавих лабет.

Кінець

Н. Запрський

БЕЗСМЕРТНИЙ МАРКІЯН

(До 140 роковин з дня народження. М. Шашкевича)

„О безсмертний Маркіяне, ти зажег єси огонь в моїй груді, котрий лишè гробова персть загасити зможе!" — так звертався до загробної тіні Великого Воскресителя Галицької Землі один із його товаришів. З такими словами тепер, через 140 років після його народження, звертається до нього кожен українець. Ясна іскра, яку запалив Шашкевич, запалала вогнем в серцях його земляків, буйним полум'ям охопила всю Галичину, перейшла через чужі державні межі і кордони і, з'єднавшись з вогнем Котляревського і бурхливим полум'ям Шевченка, спалила вікову полуду на насильно осліплених очах поневоленого народу. І народ, осяяний світлом національної свідомости, воскрес до нового життя, до боротьби за свої права, за своє вільне державнотворче життя.

В умовах цілковитого національного занепаду, коли цвіт нації — інтелігенція і духівництво — дійшли до остаточної денаціоналізації, коли серед освічених верств українського народу в Галичині панувала німецька, польська або зіпсована російська мова, коли рідною мовою говорили тільки безправні селяни, коли процес винародовлення української нації йшов невхильно вперед, — тоді в невеличкому гуртку студентів 22-літній юнак Маркіян Шашкевич складає перший збірничок віршів народньою мовою — „Син Руси", тоді лунає на всю Галичину його молодечий бадьорий заклик:

„Разом, разом, хто сил має —
Гоніть з Руси мраки тьмаві!
Завидь най вас не спиняє,
Разом к світлу, други жваві!

У відповідь посипався град ворожих нападів, урядових репресій, цензурних заборон. Та ніщо не спиняє Шашкевича. Він виголошує церковні проповіді українською мовою, він упорядковує разом із Вагилевичем і Головацьким збірник „Зорю". Цензор В. Левицький заборонив „Зорю", поліція зробила трус у молодих авторів, трохи з семінарії їх не викинуто за це. Та глибока віра в правду української справи була така сильна, що ніщо її не змогло зламати. Тікаючи від рідної цензури, молоді ентузіясти р. 1837 надрукували свій збірник у Мадярщині під назвою „Русалка Дністровая". Це невмируща дата і цей безсмертний збірничок ввійшов в історію українського національного відродження як найвизначніша подія, що дорівнюється своїм значенням появі ‚Енеїди' Котляревського. Дарма, що рідна цензура із 1000 примірників 900 сконфіскувала, дарма, що тільки коло ста примірників цієї книжечки, до яких не досягла рука несвідомих українських цензорів, розійшлася серед народу, — „Русалка Дністровая" зробила цілу революцію в свідомості нашого народу в Галичині. Минуло з цього часу тільки 11 років, минуло лише 5 років з часу смерти Шашкевича — і все змінилося! Народ прозрів, прозріли й ті, що нищили і забороняли твори Шашкевича! В часи „Весни Народів" у 1848 році галицькі українці деклярували свою національну зрілість, деклярували свою єдність і соборність з українським народом, що був під пануванням Росії! Минуло ще 45 літ, і в день 50-ліття з дня смерти Шашкевича його тлінні останки з надзвичайно великою урочистістю перевезли до Львова й поховали на Личаківському кладовищі. Цей день перетворився у ґрандіозну національну маніфестацію всієї Галицької України. Нащадки колишніх цензорів і ворогів Шашкевича не тільки приєдналися до маніфестантів, вони з найглибшою любов'ю шанували того, до якого їхні батьки через свою національну несвідомість ставилися з такою ворожістю і незрозумінням, якого своїми несправедливими утисками і переслідуваннями довели до передчасної могили. Але — хай Бог їх простить, бо „вони не відали, що творять".

У невмирущому сяйві заслуженої великої слави і для нас тепер світить і соняшним теплом огріває велична постать безсмертного Маркіяна!

Де ж джерела цієї непохитности і вірности тому шляхові, який обрав Маркіян Шашкевич? Це щира віра в Бога, це любов до Бога і до свого знедоленого народу, це непохитна віра в правдивість обраного шляху! Це та найвища християнська любов, що „душу свою покладає за други своя". Така любов осяяла серце молодого юнака, вона з роками міцнішала, вона з серця молодого поета линула рідним співом, вона з серця молодого священика озивалася в церковних проповідях словом рідним. Ця любов велика і непохитна віра зрушила гори, перемогла непереможні перешкоди і вічною славою, безсмертним тріюмфом увінчала Великого Воскресителя Галицької Землі. Слабий тілом, але сильний духом Шашкевич розумів велику вагу розпочатої справи і тому його віра була непохитна: „Віра серця мого, — казав він, — як Бескид твердо постановилась на любови". Найтяжчі умови громадського і особистого життя не знищили його надії на перемогу його ідей:

„Сполошиш ми долю й проженеш щастя, день ми спомрочиш і світ ми западе, нуждов мя вдариш і наслеш ми злидні, світ ми спустіє і йме ворогувати, знидіє радість й плач мя огорне, туга ми ранком і вечером журба, й ніч ми несоння, і горювання з сонцем, вирвеш ми очі і душу ми вирвеш, а не возьмеш милости й віри не возьмеш, а не видреш любови і віри не видреш, бо руське ми серце та й віра руська." — З такою ясністю і виразністю висловив Шашкевич свою непохитність і свою віру й надію в українську правду! Ці тяжкі обставини мужньо витримав М. Шашкевич в той час, як інші учасники „Руської Трійці" Вагилевич і Головацький були переможені цими обставинами і пізніше відійшли від української справи.

Непохитну цю віру живив і дух української соборности! Шашкевич з великим захопленням читав твори українських письменників Котляревського, Квітки-Основ'яненка, Шевченка. Кожна звістка, кожна книжка з-над Дніпра — викликала в ньому радість і зміцняла його віру і надію. Ці „вкраїнські вірлята" з Наддніпрянської України" „веселили його душу і серце зогрівали":

Аж мило згадати, як то серце б'ється,
Коли з України руськая пісенька
Так мило, солодко вколо серця в'ється.

Твори Гребінки, Метлинського, Шевченка — це були ті „руські соколята", які прилітали з-над Дніпра і які нових надихнули надій батькові національного відродження в Галичині. З вірою в розвиток рідного народу невтомно працює він над просвітньою літературою, над перекладами євангелії та слов'янських поетів на рідну мову, працює до останніх своїх днів . . . Коли помер Маркіян Шашкевич, йому було тільки 32 роки! Це була величезна втрата для України. Поет не встиг розгорнути свого значного таланту. Але й те, що зробив Шашкевич за 10 років своєї діяльности, ввійшло цінним доробком не тільки в нашу літературу, а й стало наймогутнішим чинником національного відродження в Галичині.

Проте помилково було б обмежувати значення Шашкевича тільки Галичиною. Так само як Шашкевич соборницькими очима дивився на Україну, вважаючи Галичину за складову частину єдиної України, так само як Шашкевич з радістю вітав нові українські наддніпрянські видання, вважаючи їх за спільне добро всього українського народу, — так само й наддніпрянські письменники того часу з щирою радістю привітали „Русалку Дністрову" М. Шашкевича, привітали її як великий культурний здобуток усього українського народу, як вияв національного відродження української землі, що була під пануванням іншого окупанта.

З цього погляду цікаво порівняти лист Шашкевича з приводу альманаху виданого Є. Гребінкою 1841 р. з прихильним відгуком ученого і поета М. Максимовича на „Русалку Дністрову".

„Рідні, любезненькі! — писав М. Шашкевич до М. Козловського. — Несеться воздухом до вас, мої миленькі, шпарка „Ластівка", ой ластівка ж то, ластівка! Такої ще ніхто зроду не бачив, бо не то йно, що гарно виспівує та щебече, та так мов промовляє, а то ще і на зиму не ховається і все снується, і все літає, і все виспівує, що забудеш і біду, і горе, і смуток, і журбу, і здасться тобі, що завсіди весна".

Ранні твори Шевченка та інших українських письменників, надруковані в збірнику „Ластівка", справили велике враження на безнадійно хворого на сухоти Шашкевича і викликали в його серці радісні, оптимістичні й бадьорі настрої.

Таку ж радість і визнання викликала „Русалка Дністрова" з боку наддніпрянців. — Проф. М. Максимович, щиро вітаючи її появу, визнав за нею велику вартість, особливо підкресливши, що вона „дише й пахне своєю народністю". — Одночасно він гаряче підкреслив єдність і соборність усього українського народу: „Вона (Галичина) близька для Києва своєю народною, кревною спільністю, бо корінний народ Червоної Руси і тепер той же самий, що й був давніше; така сама українська мова звучить за Дністром, що й на Дніпрі; тією самою лунає народна пісня Карпатськими горами і розлягається по українських степах і чорноморських берегах." Це почуття спільности, єдности і соборности українських земель, розділених кордонами чужих держав, — виховував Шашкевич не тільки серед своїх земляків, а також і серед українців Наддніпрянщини.

Почуття єдности українського народу по обох боках кордону, віру в культурне і політичне об'єднання цих роз'єднаних частин української етнографічної території, віру в перемогу української національної ідеї, передбачення цієї перемоги — висловив М. Шашкевич в своїх творах. Він вірив, що нова вільна українська пісня:

...колись то красою засяє,
Як при Чорнім морі
Себе заквітчає,
В степах на просторі
Весело заграє;
Як в водах — Дніпрі
Змиєсь, прибереся,
Легенькім крильцем
На Дністр занесеться...
І буде літати,
І буде співати,
І о руській славі
Скрізь світу казати!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕПРОШЕНІ ОПІКУНИ[1])

Всім відоме гасло „в єдинанні сила!" Ним тепер часто спекулюють російські емігранти, намагаючися приєднати до російської імперіялістичної акції неросіян. Так „в єднанні — сила", але ця сила може бути тільки тоді, коли є справжнє єднання, вільне єднання, себто коли партнери рівні і рівноправні між собою.

Російська ж еміграція оголошує себе в ролі опікуна і нахабно виступає від імени всіх народів, поневолених Совєтським Союзом... Поведінка російської еміграції — це безсоромний, самозванчий, агресивний акт... Питання про право України на самостійність вирішено давно, бо свою суверенність український народ ствердив у 1918 році через Всеукраїнський Трудовий Конґрес.

Спроба росіян та малоросів розцінювати український самостійницький рух як справу лише галичан не витримує ніякої критики, бож усім відомо, що головний речник самостійної України — екзильний уряд Самостійної Української Народньої Республіки — Українська Національна Рада — має в своєму складі більшість наддніпрянців. У відповідь на провокативні російські спроби посіяти ворожнечу між наддніпрянцями і галичанами всі українці, незалежно від їх походження, ще тісніше з'єднають свої ради і спільними об'єднаними силами дадуть гостру відсіч цим ворожим намаганням.

Російська еміграція своїм імперіялістичним ставленням до національного питання ніколи не зможе об'єднати всі поневолені підсовєтські народи. Російський підхід не зближує противників большевизму, а навпаки розпалює міжнаціональну ненависть, усунути яку не поможуть ні впливові американські доляри, ні інспіровані росіянами статті видатних американських русофілів, ні благословлення „Американського Комітету друзів Росії", ні, нарешті, велика сила аліянтських армій. Ми недавно були свідками політичних помилок, що привели до величезних нещасть сотень мільйонів людей.

Російська еміграція повинна керуватися здоровим розумом, а не еґоїзмом та великодержавним шовінізмом.

Т. Печенюк

1) Статтю „Непрошені опікуни" автор спершу послав був до „Нового Русского Слова", але звідти йому повернули, зазначивши, що вона не може бути надрукована. Редакція „Свободи" друкує її з значними скороченнями. Велика сила подібних листів, статтей, дописів, які надходять від читачів, виявляють їх заслужене обурення українофобськими статтями різних Диких, Пилипенків і т. п. Проте всі ці матеріяли неможливо друкувати не тільки через брак місця, а й через те що не варто полемізувати з такими ворожими виступами, які пряйо безглузді.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

В пам'ять Н. Кобринської

Злучені Організації українського жіноцтва в Дітройті улаштували свято Н. Кобринської в 100-ті роковини її народження. Концерт відбувся 7 жовтня в Міжнароднім Домі. Між присутніми гостями, ми бачили також американців. Програма була дуже гарна. Голова п. Ясінська відкрила свято, в кількох глибоких словах представила значення Н. Кобринської для українського жіноцтва. Американський гимн виконав на фортепіяні проф. В. Пюрко. Наша знаменита бесідниця радна міста п. М. Бек виголосила реферат в українській мові. Змалювала постать Н. Кобринської з її питомим ораторським хистом. Піднесла піонерську працю Н. Кобринської за повну рівноправність української жінки, та, що ця праця увінчалася успіхом, бо сучасна українська жінка є діяльна на всіх ділянках суспільної праці. На українських землях, бореться жінка в рядах УПА за кращу долю України.

Солістка п. Доня Демрей відспівала в супроводі фортепіяну, „Заквіли айстри", „Ой пряду, пряду". Публіка оплесками нагородила солістку. П. Оля Кахній членка молодечого 68 Відділу СУА виголосила реферат про Н. Кобринську англійською мовою.

Соліст-баритон, Петро Садовий, з групи бандуристів відспівав „Ой не пугай пугаченьку", „Удовицю я любив". Акомпаніямент на тому святі був у руках знаного піяніста проф. В. Пюрка. Славна Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка під мистецьким керівництвом В. Божика чудово відтворила ряд пісень. Між іншим „Ой на горі", солісти Зайферт і Попов.

Публіка була захоплена прекрасним виконанням програмових точок, промов, а капелю змушувала довго-тривалими оплесками до надтатків. Концерт закінчено відспіванням українського національного гимну.

Ст. Заплітна секр.

ДО НАРОДНОГО ФОНДУ ПИШУТЬ...

„До Високоповажаної Установи Українського Конґресового Комітету.

Мені саме цеї ночі приснився сам Мамай, і я як пробудився, то постановив вже далі цеї справи не відкладати і зараз рано взяв ковертку і десятівку і пішов на пошту. Як тільки була вже справа полагоджена і я кинув листа в скринку, то направду якось мені полегшало, бо вже знаю, що важна справа для мене полагоджена. І я гордо пішов до дому, думаючи по дорозі, що і я є помішником доброго і конечно потрібного для нас, українців, діла.

Остаюсь з правдивою пошаною

Микола М."
Stowe, Pa.

★

„Вашинґтон. До Укр. Конґр. Комітету.

В залученні пересилаю „мані ордер" на суму 10 долярів на Народний Фонд за 1951 рік.

Рівночасно закликаю всіх українців, замешкалих у Вашинґтоні, до вплати Н. Датку, а зокрема, новоприбулих, котрі належать до політичної еміґрації.

Цілий світ жде з дня на день великих подій. Всі народи, поневолені московськими імперіялістами, ждуть, коли загремить і розлетиться конц-табор СССР, а на його руїнах повстануть суверенні держави.

З огляду на міжнародне становище, фінансова допомога політичному проводові є конче і нагло потрібна. Вплачуючи Н. Даток, ми причиняємось чинно до здійснення нашої Великої Ідеї, а саме — до прискорення визволення Українського Народу: до створення Української Незалежної Соборної Держави.

В надії, що в 1951 році не залишиться ані один українець, котрий не вплатив би призначеної йому суми, остаюсь з національним привітом — новоприбулий — В. Сабат.

P. S. Прошу цей скромний заклик умістити в укр. часописах, — може більше вплине вкладок з самого Вашинґтону, а то і з цілого краю."

Вступайте в члени У. Н. Союзу

НОВІ КНИЖКИ И ЖУРНАЛИ

● „Наша Культура" — новий науково-популярний місячник почне виходити з початком листопада 1951 року в Вінніпеґу у видавництві „Наша Культура" 804 Маґнус Авеню, Вінніпеґ, Ман. Канада. Журнал міститиме наукові й науково - популярні короткі статті з усіх ділянок нашої духової й матеріяльної культури: література, історія, історія Церкви, мистецтво, філософія, богословіє, театр, мовознавство, етнографія, право, археологія, педагогіка, архітектура тощо. Журнал друкує короткі спомини з нашого недавнього минулого, а також дає критичні огляди наукових і літературних творів, нотує бібліографію наукових і літературних новин та містить потрібні ілюстрації. Річна передплата $2.50.

НАШ КУЛЬТУРНИЙ РЕФЕРЕНДУМ

Проголошуємо дальшу листу тих, які своїм замовленням на новий суспільний тижневик літератури, мистецтва і культури, що має появлятися як недільне видання „Свободи" від початку наступного року, виявили своє бажання піддержати наш суспільний культурний прогрес.

ЛИСТА Ч. 13.

Бачинський Л.
Белей Іван
Бзова Марія
Близнак Микола
Бодлак Михайло
Богач Іван, Інж.
Бейко Ілько
Вовк Андрій
Врублівський Петро
Гарасим Григорій
Гірний Володимир
Гой Михайло, Д-р
Данилишин Василь
Дереш Ярослава
Дицьо Юрій, Д-р
Дзюбинський Михайло
Дубляниця Роман
Дяк Антін
Жуковський Іван, Інж.
Загородний Федір
Заклинський Мирон
Іванів Бронислав
Кисілевський Володимир
Кібкало Полікарп
Коваленко Віктор
Когут Василь
Козак Едвард
Корнат Емілія
Корнова Іван
Коць Василь
Кручак Михайло
Крушельницький Іван
Курій Михайло
Курпіта Теодор
Кух Володимир
Кухта Іван
Кучеренко Іван
Лесик Роман
Лесняк Володимир
Лешко Теодор
Луців Богдан
Макар Іван
Максимяк Степан
Малиновський Василь
Медвідь Степан
Мисишин Григорій
Михайлишин Михайло
Монастирський Василь
о. Мостенський Михайло
Наболотний Михайло, Д-р
Новак Петро
Оглобин Олександер
Павчак Ю.
Паньків Степан
Пасіка Семен
Петрів Святослав
Пітик Василь
Рак Богдан
Роско Іван
Рущак Степан
Рябокінь Тома
Сеньківський Антін
Сірий Михайло, Інж.
Скакун І.
Сміт Андрій
Совірка Євстахій
Стасишин Василь
Стефанович Марія
Сушків Олександер, Д-р
Терентюк Сергій
Тершаковець Марія А.
Тесля Каролина
Тесленко Наталія
Симченко Олександер
Ткачук Микола
Федів Ігор
Федчишин Іван
Ферейк Михайло
Филипович Віктор
Фіглюс Богдан
Фірчук Остап
Футулуйчук Василь
Цап Петро
Чапельський Богдан
Чаплинська Іванна
Чипчар Михайло
Чорній Василь
Чупірчук Кирило
Чучман Василь
Шахнович Михайло Д-р
Шевчук Теодор
Ширановський Роман
Шиян Іван
Шкудор Василь
Шуль Михайло, Інж.
Юркевич Данило
Юрчинський Зенон
Юськевич Степан
Янковський Павло
Яців Ірина.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Товариство Українських Інженерів в Шікаго організує ВЕЧІРНІ КУРСИ креслення, які тревати будуть два семестри.

Навчання: два рази по дві години в тиждень від год. 7:30—9:30 вечером. Кошти курсів будуть виносити около 5 долярів в місяць від особи. Місце Курсів: Парохіяльна Школа при вул. 2234 W. Rice St., Chicago. Зголошення на курси приймається в канцелярії Ліґи Американців Українського Походження при вул. 2247 W. Rice St., число телефону HU 9-4450, — від понеділка до суботи від год. 5-ої до 9-ої вечером, а в неділю від 12-ої до 1:30 вполудні. — Початок курсів буде оголошений по зголошенні достаточної кількости учасників.

Управа Товариства.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

НОВІ ІМІҐРАНТИ

Дня 11-го листопада приїдуть кораблем „Дженерал Стерджіс" до Ню Йорку на ашуранси ЗУАДКомітету такі особи:

Дешко Євген, Параска; о. Побігушка Филимон, Юлія, Олександра, Орест; Предко Мартин, Анна, Євгенія, Тарас, Йосип; Сікорський Іван, Марія, Ярослав; Трембач Богдан; Чурко Ілля, Ерика, Анґеліка, Аура; Аніківі Кирило, Анастазія, Валентина, Зіна, Анатоль; Богач Катерина, Марія; Дзядковський Євгенія, Василь, Стефан, Ольга; Гуцуляк Іван, Павлина; Кабалюк Павло; Когут Олекса; Луцан Микола, Марія, Антонія, Анна, Мирон; Марків Марія, Іван; Садівничий Данило, Валентина, Данило, Петро; Потупайленко Михайло, Іда; Солодкий Станислав; Шаповал Пилип, Секлета; Запорожець Ілля; Завальняк Петро.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА НОВОКАНАДІЙЦІВ

В часі між 23 листопада і 30 грудня 1951 р. буде влаштована виставка мистецьких картин канадійських іміґрантів. Ця виставка буде відбуватись в мистецькій Ґалерії Лондонської Публічної Бібліотеки і в Мистецькому Музею, Квінс Аве., Лондон, Онт. Згодом около 50 картин з цієї виставки будуть показані в інших канадійських центрах.

Організатори виставки мистецьких картин нових канадійських іміґрантів керуються двома мотивами: 1) допомогти новим канадійським поселенцям почуватися невідємною частиною канадійського суспільства й культурного життя; 2) вказати канадійцям, який вклад і вплив у канадійську культуру внесли нові іміґранти.

Надсилати картини на „Виставку Ново-Канадійців" можуть ті мистці, які еміґрували до Канади з місця свойого постійного осідку в іншій країні і прибули до Канади по закінченні другої світової війни, тобто після 2 вересня 1945 р. Ці мистці можуть надсилати не більш чотирьох картин — олійних, акварельних, темпера, ґваш або інших.

Картини можуть бути принесені або вислані посилкою „Експрес Пріпейд" до будь якого з таких мистецьких центрів: London Public Library and Art Museum, London, Ont.; The Art Gallery of Toronto, Grange Park, Toronto, Ont.; The National Gallery of Canada, Ottawa, Ont.; Montreal Museum of Fine Arts, 1379 Sherbrooke Street West, Montreal, Que; Department of Fine Arts, Mount Allison University, Saskville, New Brunswick; Winniqeg Art Gallery, Public Auditorium, Winnipeg, Manitoba; The Coste House, Calgary, Alberta.

Мистецький Музей в Лондоні не приймає відповідяльности за будь яку втрату, катастрофу, крадіж або пошкодження спричинене вогнем чи іншим випадком. Картини приймається і вивішується виключно на риск власника.

Можна розраховувати, що картини вартістю до 750 дол. будуть закуплені Мистецькою Ґалерією в Лондоні. Дальші закупи для публіки й інших ґалерій будуть вможливлені підчас виставок в Лондоні і інших канадійських центрах.

Вступні формулярі можна одержати в кожному з поданих мистецьких центрів, або писати до: Clare Bice, Curator, The Public Library and Art Museum, London, Ont.

НОВА ЗБРОЯ ПРОТИ НЕДУГИ РАКА

Протиракова Клініка при шпиталі Вікторія в Лондоні, Онт. застосовує найбільш модерну зброю проти рака, а саме т. зв. кобальтову бомбу. Кошти тієї машини чи „бомби" виносять 50.000 дол., що їх покрила Протиракова Онтарійська Фундація. Цю машину піддано в Оттаві спеціяльним дослідам-пробам, що їх переводили науковці Краєвої Дослідної Ради.

„Кобальтова бомба" зосереджує смертоносні промені „ґамма" на схворілу тканку. Лікування при допомозі такої „бомби" так і зветься „терапією променям кобальт 60", бо машина вживає кобальт 60, тобто звичайний кобальт, що його зроблено радіоактивним. Це червонувато-сірий метал, подібний до деякої міри до заліза. В атомічному реакторові в Чок Рівер, Онт. цей метал наділено радіоактивною спроможністю висилати невидимі промені.

Вже вступна провірка сили тієї „бомби" дозволила нашим спеціялістам виконати відповідні охоронні заходи: в спеціяльній кімнаті в підвалі шпиталю сконструйовано нові сильні стіни завгрубшки від 8 інчів до одної стопи, а стелю покрито охоронним панцирем з олова завгрубшки чверть інча. Крім того назовні кімнату обложено піском і мішками з піском на 8 стіп заввишки.

Сама „бомба" важить 7,600 фунтів. З Оттави її транспортуватимуть вантажним автом, опакувавши її докладно в олив'яну скриню.

Голова „бомби" має в промірі тільки дві стопи, тим не менше вона важить около двох тонн. Зроблена вона майже цілком з олова. Крізь конусоподібний отвір посередині тієї голови проходять радіоактивні промені з захованого внутрі „бомби" кобальту.

● Адвокат д-р Карль фон Левінскі, колишній німецький урядовець, пізніше німецький генеральний консул в Ню Йорку, а ще пізніше дорадник американського уряду як знавець міжнародного права, помер у Вашингтоні, проживши 72 роки. Він перебував у Німеччині підчас другої світової війни. — У Вилмингтоні, в стейті Мериленд, помер банкір Отто Новленд на 101 році життя. — У місцевості Пайн Буш, у стейті Ню Йорк, помер Роберт Забріскі, проживши 67 років. Про родину Забріских пишуть, що це були Зборовскі або Заборскі і приїхали з Польщі або з України перед американською революцією.

● Автобус системи Ґрейгавнд упав з висоти 40 стіп з доїзду до мосту Бей Бридж в Сан Франсіско, у Каліфорнії, у віддалі 300 стіп від морської протоки. З подорожних забитих 7, покалічених — 22.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ПОПРАВКИ У ЗВІТАХ З ПОЖЕРТВАМИ від УККомітету чи ЗУАДКомітету треба зголошувати до тих Комітетів. Вони справлять помилки при наступних звітах.

ДЕНВЕР, КОЛОРАДО. — Має бути у звіті Н. Ф.: Володимир Олейко $25.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 11. листопада. Проситься всіх членів явитись. Приниємо і пересилаємо замовлення на недільне число „Свободи", також будемо мати Календар УНС на 1952. Напоминаємо членів, що довгують, щоб вирівнали свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — Т. Малик, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Ю. Сеник, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 10. листопада, в укр. правосл. галі, 675 Савт 19. вул., в годині 8. ввечорі. Проситься членів прийти на збори і заплатити свої вкладки. Є важні справи до полагодження. — Г. Дорошенко, пр.; А. Баран, кас.; А. Мудровський, секр.

БАЛТІМОР, МД. — Бр. Пресв. Тройці, від. 320, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. листопада, в год. 2-ій попол., в У. Н. Домі, 3101 O'Donnell St. Просимо членів прийти на час і вирівняти свої вкладки. — Й. Мармаш, предс.; І. Малко, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Уряд Сестр. Благовіщення, від. 125, повідомляє членів, що сходини відбудуться 11. листопада в год. 7:30 ввечорі в Союзовім Домі, 843 N. Western Ave. Проситься членів прибути на час. — Уряд.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. „Єдність", від. 163, відбудуться в неділю, 11. листопада, в 1-ій год. зполудня, в домі Горожан, 847 N. Franklin St. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — Н. Курко, пр.; С. Филик, рек. писар; М. Паранич, фін. писар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. листопада, в церковній салі при 7-мій вул., в 7-ій год. ввечорі. На зборах, крім звичайного місячного порядку і звіту, буде вже реалізована ухвала попередніх зборів, збірка по $2 від кожного члена, замість осінного балю, на вирівнання потреб в справі допомог, як хворобових, так і смертних. Проситься про якнайчисленнішу участь. — Й. Марків, предс.; М. Кравчук, кас.; Г. Лучанко, фін. секр.; І. Малець, рек. сек.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. листопада, в Домі Відділів У. Н. Союзу, 841 N. Western Ave., в год. 12:30 пополудні. Приявність всіх членів й членкиць на зборах є конечна. Рівнож повідомляємо, що старанням нашого відділу відбудуться вечерниці (баль) 17. листопада. — Ф. Васильовський, пр.; Д. Максимюк, кас.; Т. Шпікула, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Д. Вітовського, від. 375, подає до відома своїм членам, що місячні сходини відбудуться в неділю, 11. листопада, в год. 1-ій попол., в домівці Укр. Клюбу, 847 N. Franklin St. Проситься довгуючих членів прийти та вирівняти свої залеглості, щоби не бути суспендованим. — В. Василюк, гол.; О. Грималяк, скарб.; П. Іваш, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 22. вересня 1951 р., помер в 65. році життя

ІВАН ШЕДЕВКО,

довголітній член Бр. св. Арх. Михаїла, від. 215 УНСоюзу в Горнель, Н. Й.

Покійний походив зі села Голодівка, пов. Рудки, Україна. Похорон відбувся 26. вересня з дому жалоби до церкви св. Анни при участи членів і знайомих, а опісля на цвинтар св. Анни. Покійний оставив в смутку жену Марію і 4 дочки: Геню, Теклю, Анну і Іванну і 5 внуків.

Хай земля буде йому легкою!

І. Назар, секр.

Дня 18. жовтня 1951 р. помер у 65. році життя

ТОМА ЧОП,

член від. 204 УНСоюзу в Ню Йорку.

Покійний родився 1886 р. в селі Вишнки, пов. Сокаль, Україна. Полишив в смутку жену Йосифину і дочку Ольгу.

Похорон відбувся 22. жовтня з погребового заведення Петра Яреми до укр. правосл. церкви св. Володимира на 14. вул., а відтак на цвинтар Оливна Гора.—В.И.П.!

В. Гасій, секр.

• ДЯКОУЧИТЕЛІ •

Українська Православна Церква св. Покрови пошукує ДИРИҐЕНТА для церковного і народного співу. Платня згідно з умовою. Посада до обняття зараз. Голоситися до:
UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH
of St. Mary's Protection
25 Beach St., Bridgeport 8, Conn.

ТАРЗАН, ч. 2713. Значення ножа

"I CAN'T GIVE YOU THE MAP, CHIRAM. IT'S GONE," TARZAN SAID "TOO BAD," CHIRAM SMILED. "I SHALL HAVE TO SEARCH EACH OF YOU---"

„Не можу дати тобі мапи, Хіраме. Вона пропала" — сказав Тарзан. — „Це недобре" — „Я мушу обшукати кожного з вас . . ."

Copr. 1951 Edgar Rice Burroughs, Inc.—Tm. Reg. U. S. Pat. Off. Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

"A WASTE OF TIME, ATAN CHIRAM," LETHA SAID. "NONE OF US HAS IT. BUT YOU MIGHT," SHE SUGGESTED, "SEARCH YOUR PRISONER---WOLF!"

„Шкода часу, Атане Хіраме" — сказала Лета. — „Ніхто з нас її не має. Автім можеш" — згодилася вона. — „Обшукай свого в'язня, Волфа".

"THE MAP, WOLF. WHERE IS IT?" CHIRAM DEMANDED COLDLY. "WHY ASK ME?" WOLF GROWLED SULLENLY. "ASK TARZAN."

„Де мапа, Волфе?" — запитався холодно Хірам. — „Чому питаєшся мене? Запитайся Тарзана" — відповів понуро Волф.

"I WAS GOING TO---" WOLF BEGAN. "GIVE IT TO ME?" CHIRAM INTERRUPTED SOFTLY. "BECAUSE YOU DIDN'T, TWO MEN HAVE DIED. YOU WILL BE THIRD TO DIE!"

„Я хотів тобі віддати . . ." — почав Волф. — „Дай мені!" — перервав Хірам м'яко. „Тому, що ти не віддав, двох людей згинуло. А ти згинеш третій!".